

ความสำเร็จในการบริหารโครงการเพื่อยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามนโยบายประชารัฐ
Success of the Project Administration to Enhance the Village Potential
According to the Civil State Policy.

ธนบัตร ศรีสวัสดิ์*
(Tanabut Srisawat)

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมี 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางประชารัฐแต่ละจังหวัด 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐของแต่ละจังหวัด และ 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารนโยบายรัฐสู่การปฏิบัติ

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 60 คน ประกอบด้วย ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในพื้นที่ ข้อมูลที่เก็บได้นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านเพื่อการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำโครงการ โดยมีผู้นำหรือประธานผู้ให้ข้อเสนอแนะ กระตุ้นทางความคิด และให้ข้อมูลในการตัดสินใจ ตลอดจนมีการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ในการเข้ามาแก้ไขปัญหาพร้อมกัน นอกจากนี้ ประชาชนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการดังกล่าวได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกโครงการที่ให้ประโยชน์ต่อพื้นที่ชุมชนมากที่สุด หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดของชุมชนนั้น พบว่า ชุมชน/หมู่บ้าน ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐ ถึงแม้จะมีเวลากระชั้นชิด เร่งรัด แต่ก็สามารถดำเนินโครงการดังกล่าวสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนหมู่บ้านได้มีการจัดทำแผนความต้องการของประชาชนไว้แล้ว อีกทั้งมีความพร้อมในการร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจ มีการแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในนโยบายหรือโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ของตนเอง

คำสำคัญ : การบริหารโครงการ ศักยภาพของหมู่บ้าน นโยบายประชารัฐ.

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 10170.
Doctor of public administration Faculty of Political Science Bangkokthonburi University. 10170
ดุษฎีนิพนธ์ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.สกลิตย์ นิยมญาติ
Corresponding author: siripat_on@yahoo.com

ABSTRACT

The objectives of this study were threefold: 1) to compare the effectiveness of enhancing the village potential according to the Civil State policy; 2) to compare the problem and obstacles springing from the project administration concerning the enhancement of the village potential to drive the fundamental economy according to the Civil State policy; and 3) to seek guidelines for use in streamlining the project administration.

The study was qualitative in character. 60 key informants comprised the sample of the study. They included the following persons: deputy chiefs of district offices, “kamnan” or village headman, and some villagers of high caliber. The collected data were analyzed by using the content analysis.

The data analysis has shed light on the following facts: driving the fundamental economy brought about the people’s participation in solving the villages’ problems, in sharing ideas, in working together to craft various projects; all activities were supervised by community leader or official leaders; the leaders played a dominant part in making recommendations, creating new ideas, providing useful data for use in decision making, as well as creating volunteering – mind. In addition, people or government officials directly responsible for the projects would make final decisions in carrying out the most useful projects after they had exchanged views and ideas with the villagers and all stakeholders. It was noteworthy that community members or villagers were highly prepared for the operation of various projects according to the Civil State policy despite the time constraints; they expedited carrying out all the projects until completion notably the projects that had been planned in advance. Furthermore, the community members or villagers were fully prepared for forming groups in a voluntary fashion. By so doing, they were in a better position to express their views and ideas about the policies and projects that were most likely to be of great benefit to their localities.

Keyword : project administration, village potential, Civil State policy

Article history:

Received 3 June 2019

Revised 16 June 2019

Accepted 18 June 2019

SIMILARITY INDEX = 0.00 %

1. บทนำ

กระทรวงมหาดไทยได้รวบรวมผลการดำเนินการภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ โดยมีหมู่บ้านที่เสนอโครงการ ครบทุกหมู่บ้าน เป็นจำนวนโครงการทั้งสิ้น 85,443 โครงการ งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ 14,907,249,120 บาท (พัชรินทร์ วรดิถี, 2559). โดยผลสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ หรือโครงการหมู่บ้านละ 200,000 บาท นอกเหนือจากการเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนดเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านให้มีส่วนร่วมช่วยกันคิด ช่วยกันนำเสนอปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของหมู่บ้าน และช่วยกันทำอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เกิดความสมัครสมานสามัคคีภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ทั้งหมดนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือพี่น้องประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จังหวัดและอำเภอ ถือเป็นหน่วยงานสำคัญในส่วนภูมิภาค เป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลในการทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวของรัฐไปสู่ประชาชนอย่างแท้จริง โดยร่วมมือรวมพลังทุกภาคส่วน เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายรัฐไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากขณะนี้โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ หมู่บ้านละ 200,000 บาท (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และบรรลุผลตามที่รัฐกำหนดเป้าหมายทุกประการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 รัฐบาลได้จัดทำโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ผ่านกลไกหมู่บ้าน ด้วยการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตเพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจและส่งเสริมการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง เน้นการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ยกระดับศักยภาพของหมู่บ้าน โดยการพัฒนาในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ ภายใต้หลักผลประโยชน์ร่วมกันในชุมชนและแนวทางประชารัฐ รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่หมู่บ้าน เพื่อกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ผ่านกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานประสานงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ, 2559) หมู่บ้านละ 250,000 บาท จำนวน 74,655 หมู่บ้าน วงเงินรวม 18,663.75 ล้านบาท ผลการดำเนินการเมื่อสิ้นสุดโครงการหมู่บ้าน จำนวน 74,655 หมู่บ้านดำเนินโครงการ จำนวน 82,335โครงการ มีผลเบิกจ่ายทั้งสิ้น 18,648.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.98 ของวงเงินที่ได้รับอนุมัติ 18,663.75 ล้านบาท

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางประชารัฐ เพื่อค้นหาว่าในแต่ละจังหวัดมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินนโยบายดังกล่าว ตลอดจนค้นหาปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยผลการศึกษาที่ได้ นั้น จะนำไปเป็นแนวทางในการบริหารและขับเคลื่อนนโยบายอื่นๆ ที่มีอยู่และจะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งจะได้นำปัญหาหรืออุปสรรคที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้การดำเนินโครงการและการขับเคลื่อนนโยบายบรรลุผลสำเร็จมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางประชารัฐของแต่ละจังหวัด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐของแต่ละจังหวัด
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารนโยบายรัฐสู่การปฏิบัติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งจะแบ่งสาระของการทบทวนวรรณกรรมได้ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงานของภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ ดังจะเห็นได้จาก มาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 รวมทั้งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ได้จัดทำคู่มือเทคนิค และวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในฉบับที่ว่าด้วยการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) ผู้นำเป็นสิ่งสำคัญที่จะบริหารงานให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ คือ ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำ ในการทำให้กระบวนการการทำงานที่เต็มไปด้วยพลังในการกระตุ้น ทางปัญญา ให้ผู้ตามเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ การได้คิดแก้ไขปัญหาบ่อยครั้ง จะทำให้ผู้อื่นผูกพันและเต็มใจทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันและการเป็นผู้นำต้องเน้นความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากร เกิดความมุ่งมั่น และกระตือรือร้นด้วยตนเองในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยไม่ใช้อำนาจที่มาจากการบังคับ แต่เป็นอำนาจที่เกิดจากความเคารพ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2553)

2.2) แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของ Burns (1978) แนวคิดเรื่องภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงในระยะเริ่มแรกนั้น ถูกคิดขึ้นมาโดยเบอร์น จากงานวิจัยเชิงพรรณนาในเรื่องภาวะผู้นำทางการเมือง เบอร์นได้อธิบายไว้ว่าภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการซึ่งยกระดับคุณธรรมและแรงจูงใจของทั้ง ผู้นำและผู้ตามให้เพิ่มสูงขึ้น ผู้นำจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และยกระดับจิตสำนึกของผู้ตามผ่านการแสดงอุดมคติและค่านิยมทางคุณธรรม และจริยธรรม เช่น เสรีภาพ ความยุติธรรม ความเท่าเทียมกัน ความสงบสุข และมนุษยธรรม ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของอารมณ์ เช่น ความกลัว ความโลภ ความริษยา หรือความเกลียดชัง นอกจากนี้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงยังกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความต้องการที่สูงขึ้น

ตามลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's need hierarchy, 1954) ผู้ตามจะถูกยกระดับจาก “ตัวตนที่เป็นอยู่ในทุกๆวัน” ให้เป็น “ตัวตนที่ดีกว่า” (Burns, 1978: 19-20)

2.3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

Northouse (2004: 169) ได้เสนอพรรณนาเรื่องภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องอารมณ์ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม มาตรฐาน และเป้าหมายในระยะยาว รวมไปถึงเป็นกระบวนการกระตุ้นแรงจูงใจของผู้ตาม การตอบสนองความต้องการ และการดูแลผู้ตามในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน นอกจากนี้ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงยังเป็นรูปแบบของอิทธิพลที่ผลักดันให้ผู้ตามประสบความสำเร็จมากเกินกว่าความคาดหวัง

Yukl (2006: 264) ได้กล่าวไว้ว่าภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงทำให้ผู้ตามเกิดความรู้สึกไว้วางใจ ชื่นชม จงรักภักดี และเคารพยกย่องในตัวผู้นำ และผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงยังกระตุ้นให้ผู้ตามปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากเกิดความคาดหวัง ได้คัดเลือกตัวแปรสำคัญด้านภาวะผู้นำดังนี้ (1) ภาวะผู้นำ เชิงบารมี หรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Charismatic Leadership/Idealized Influence) (2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) (3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) และ (4) การตระหนักถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration)

2.4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

อรพินท์ สฟโชคชัย (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ก็คือ กระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ และภาคอื่นๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลังและยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการพัฒนาที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา

เสาวลักษณ์ สุขวิรัช (2549) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) ทุกคนในสังคมไม่ว่า ผู้หญิง หรือผู้ชายควรมีสติสัมปชัญญะในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือโดยผ่านสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนโดยชอบธรรม ซึ่งเป็นปากเป็นเสียงแทนในการดูแลรักษาผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางอย่างนี้ย่อมต้องตั้งอยู่บนเสรีภาพที่จะรวมตัวกันได้ และแสดงออกได้ รวมทั้งความสามารถที่จะมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง ร่วมคิดหาแนวทางร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ โดยการร่วมมือ สนับสนุนการพัฒนาทั่วไปกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2.4) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางประชารัฐ

ในช่วงที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยประสบภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการส่งออกที่หดตัว ผลผลิตและราคาพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญต่างๆ ปรับตัวลดลง ความผันผวนของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก อันส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงรายได้ของเกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และกำลังซื้อภาคประชาชนที่มีรายได้น้อยลง ประกอบกับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการลดลงจึงส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวเมื่อต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 รัฐบาลจึงได้จัดทำมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจระดับฐานรากก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และเงินทุนหมุนเวียนระดับชุมชนเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตกระจายไปทุกจังหวัดและลงพื้นที่ทั่วประเทศ ประกอบด้วย 2 มาตรการ คือ (1) มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน โดยให้สินเชื่อกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดขึ้นเป็นกองทุนระดับ A และ B กองทุนละไม่เกิน 1 ล้านบาท วงเงิน 60,000 ล้านบาท (2) มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบลเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย รวมถึงประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ และราคาสินค้าเกษตรตกต่ำจะช่วยให้เกิดการจ้างงาน การบริโภค และการลงทุนในระบบเศรษฐกิจโดยจัดสรรงบประมาณลงไปในระดับตำบล ตำบลละ 5 ล้านบาท 7,255 ตำบล คิดเป็นเงิน 36,275 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559 จัดให้มีคณะกรรมการระดับอำเภอ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติโครงการ โดยมุ่งเน้นโครงการที่เป็นสาธารณประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและ สังคม เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและต้องเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลา (พัชรินทร์ วรดิถี 2559)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเชิงคุณภาพโดยเป็นการศึกษาที่มุ่งประเด็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารโครงการเพื่อยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามนโยบายประชารัฐ ดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเชื่อมโยงกับเอกสารทางราชการในเรื่องต่าง ๆ จากบทความ รายงาน และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งใน และต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยกำหนดจังหวัดที่เป็นประชากรแบบเจาะจง โดยกำหนดจังหวัดในแต่ละภูมิภาคละ 2 จังหวัด กำหนดจังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในแต่ละภูมิภาค แบ่งภูมิภาคตามการแบ่งของคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โดยแบ่งประเทศไทยออกเป็น 6 ภูมิภาค คือ

- 1) ภาคเหนือ ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา และอุบลราชธานี
- 3) ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี
- 4) ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ และนนทบุรี
- 5) ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัด ชลบุรี และระยอง และ
- 6) ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด นครศรีธรรมราช และสงขลา รวมผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 60 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มี

ส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบมาตรการดังกล่าวโดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ตัวผู้ศึกษาเอง ที่จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ตีความ โดยปราศจากอคติ (bias) โดยเฉพาะในงานภาคสนามที่เลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดเตรียมฐานข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ที่ง่ายขึ้น ด้วยการจัดทำกลุ่มข้อมูล เช่น การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลให้เป็นระบบ มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับนำไปสู่การนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

4. ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบประสิทธิผลการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐแต่ละจังหวัด โดยสรุปว่า

1.1) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โครงการที่ดำเนินการแล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์ ใช้ประโยชน์ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดเงินทุนหมุนเวียน ทำให้การดำเนินโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐในภาพรวมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามเจตนารมณ์

1.2) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐ จังหวัดเชียงราย พบว่า ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐจำนวน 1,696 โครงการ ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลา จำนวน 1,502 โครงการ (ร้อยละ 88.56) แล้วเสร็จเกินระยะเวลาจำนวน 181 โครงการ (ร้อยละ 10.67) อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 1 โครงการ (ร้อยละ 0.06) และยังไม่เริ่มดำเนินการ จำนวน 12 โครงการ (ร้อยละ 0.71)

1.3) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ได้ดำเนินโครงการช่วยเหลือประชาชนตามโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ โดยให้หมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการเองด้วยการคิดค้นปัญหาผ่านกระบวนการประชาคมแล้วเสนอแผนงาน/โครงการ ให้คณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.) พิจารณานุมัติแล้วจัดส่งแบบจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณโครงการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

1.4) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านและชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำโครงการ ทำให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในหมู่บ้านละชุมชน

1.5) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีวิธีการดำเนินงานโครงการปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือฯ กล่าวคือมีการจัดทำราคากลาง แบบปร.4, ปร.5 เอกสารการจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือฯ และวิธีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามที่แนวทางกำหนดไว้ในคู่มือฯ

1.6) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ จังหวัดราชบุรี พบว่า กระบวนการได้มาของโครงการ กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองร่วมกับสำนักงานประมาณและกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ได้จัดทำคู่มือและหลักเกณฑ์การดำเนินงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ ประจำปีงบประมาณ 2560 ให้จังหวัด อำเภอก และคณะกรรมการหมู่บ้านใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

1.7) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนได้ใช้ประโยชน์และเป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในหมู่บ้านตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ในแบบ คปช. 02 และ 05 ส่วนโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จแต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการและกรณีความไม่พร้อมในโครงการที่ต้องดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันที ส่งผลต่อการใช้งบประมาณของรัฐไม่คุ้มค่าคิดเป็นเงิน 2,000,000.00 บาท ทำให้รัฐเสียโอกาสในการนำเงินงบประมาณดังกล่าว ไปใช้ในโครงการอื่นที่มีความจำเป็นและตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่

1.8) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ จังหวัดนนทบุรี พบว่า การบริหารจัดการและการบำรุงรักษาเพื่อความยั่งยืนของโครงการ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวพระราชัฐ เป็นโครงการที่เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ผ่านกลไกหมู่บ้าน เน้นการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ภายหลังจากสิ้นสุดการดำเนินโครงการ จึงต้องมีการบริหารจัดการหรือแผนการบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ โดยอ้างอิงตามระเบียบและหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดี

1.9) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ จังหวัดชลบุรี พบว่า ภายใต้อาณาการสนับสนุนเศรษฐกิจซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ และได้จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้ทุกหมู่บ้าน

1.10) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ จังหวัดระยอง พบว่า โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ นั้นคณะรัฐมนตรีมีกำหนดให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ และได้จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้ทุกหมู่บ้านในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 หมู่บ้านละ 250,000.00 บาท จำนวน 74,655 หมู่บ้าน งบประมาณ 18,633.75 ล้านบาท โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ของตนเอง

1.11) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชัฐ โดย

กำหนดการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านและชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำโครงการ ทำให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในหมู่บ้านละชุมชน

1.12) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชบัญญัติสงขลา พบว่า กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองได้แจ้งหลักเกณฑ์ แนวทาง ขั้นตอน และคู่มือการจัดทำโครงการฯ ให้จังหวัด/อำเภอ/และคณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ คณะกรรมการหมู่บ้านเรียกประชุมประชาคม โดยมีชุดปฏิบัติการประจำตำบล/ทีมพระราชวังตำบลเข้าร่วมสังเกตการณ์

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติของแต่ละจังหวัด

ผลสรุปพบว่า ความพร้อมของชุมชนในการให้ความร่วมมือรวมกลุ่มเพื่อรับผิดชอบต่อส่วนรวม ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชบัญญัตินั้น คือการที่ประชาชนในพื้นที่มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย มีอุดมคติหรือความเชื่อร่วมกัน มีการเรียนรู้ในการกระทำในการปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการเรียนรู้ร่วมกันจะมีประสิทธิผลที่จะทำให้งานและนโยบายต่างๆ ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยความเป็นมิตรหรือความรักและความเป็นชุมชนร่วมกันจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชบัญญัติ ตลอดจนมีความพร้อมด้านการรวมกลุ่มในการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่จะเข้ามาในชุมชน โดยเฉพาะนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน มีการร่วมประชุมในการตัดสินใจ และร่วมกันแก้ไขปัญหา เพื่อหาทางออกเมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของงบประมาณไม่เพียงพอ ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ ขั้นตอน ในการดำเนินโครงการ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการร่วมคิด ตัดสินใจ ร่วมดำเนินโครงการ ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นก่อน ระหว่าง และดำเนินโครงการ

3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารนโยบายรัฐสู่การปฏิบัติ

สรุปได้ว่า ประชาชนต้องการให้รัฐสนับสนุน โครงการให้กับประชาชนในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นโครงการที่แก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของประชาชน และสามารถกระจายรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ ประการสำคัญประชาชนมีความรักสามัคคีกัน มีความศรัทธาต่อรัฐบาลโดยกลุ่มเป้าหมายภาคประชาชน มีความเห็นตรงกัน คือ มีระยะเวลาจำกัดในการทำงาน เร่งรีบ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนเพราะอาจทำให้ไม่โปร่งใส ควรมีคู่มือที่อ่านง่าย เข้าใจง่ายให้ประชาชนได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติ โดยทั้ง 2 ปัจจัยเป็นปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชบัญญัติ ประกอบด้วย ความพร้อมด้านพื้นที่และสภาพแวดล้อมในชุมชนและความพร้อมด้านความร่วมมือและความรับผิดชอบของประชาชนในชุมชนนั้น อยู่ในระดับสูง ดังจะเห็นได้จากการดำเนินโครงการดังกล่าวของรัฐบาลบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากในพื้นที่ชุมชนนั้นมีการเตรียมความพร้อมโดยมี

การจัดเตรียมสถานที่สำหรับใช้ในการจัดทำโครงการ ประกอบกับมีความพร้อมด้านการรวมกลุ่มในการแสดงความคิดเห็นในนโยบายของรัฐที่จะเข้ามาในชุมชน โดยเฉพาะนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน มีการรวมกลุ่มกันในการดำเนินโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างงานการประกอบอาชีพในชุมชน การเข้ารับผิดชอบเป็นตัวแทนประชาชนให้ทำหน้าที่บริหารโครงการ คือ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและคณะกรรมการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี ทั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางพระราชรัฐของแต่ละจังหวัด โดยสรุปว่าเนื่องจากรัฐมุ่งเน้นให้โครงการดังกล่าวปราศจากการทุจริต เงินทุกบาทที่รัฐสนับสนุนผลประโยชน์ทั้งหมดต้องตกอยู่ที่ประชาชน และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของโครงการจากหน่วยงานรัฐ คือ ความชัดเจนโปร่งใสตรวจสอบได้ของโครงการ โดยจัดให้มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโครงการ มีช่องทางเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลของรัฐอย่างแท้จริง รวมทั้งได้นำแนวคิด ศาสตร์ของพระราชา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหากษัตริย์มอญตลอดยุคเดส กล่าวคือ ให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึง ปัญหาที่แท้จริง เข้าใจถึงความพอเพียง โดยทุกความคิดให้อยู่บนหลักของเหตุผล มาเป็นแนวทางในการบริหารโครงการดังกล่าวเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และประชาชนส่วนรวมพึงพอใจมากที่สุด

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐของแต่ละจังหวัด โดยสรุปว่า ควรตรวจสอบแนะนำและซักซ้อมความเข้าใจถึงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ นอกเหนือจาก ผลการดำเนินงานของโครงการหลังสิ้นสุดโครงการไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการ

3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารนโยบายรัฐสู่การปฏิบัติ โดยสรุปว่า

3.1) ด้านภาวะผู้นำ โดยส่งผลให้เกิดกระตุ้นในระบบเศรษฐกิจ ประกอบกับการได้มาของทุกโครงการในพื้นที่ ประชาชนส่วนมากจะเป็นผู้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจพิจารณาคัดเลือกด้วยตนเอง โดยมีผู้นำหรือประธานเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ กระตุ้นทางความคิด และให้ข้อมูลในการตัดสินใจ ตลอดจนมีการสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการเข้ามาแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

3.2) ด้านการมีส่วนร่วม หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการดังกล่าวได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ อีกทั้งประชาชนยังได้เข้าไปมี

ส่วนร่วมในการบริหารโครงการ การเข้าไปร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วไทย” อีกทั้งส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่รักและหวงแหนในทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะของชุมชนหมู่บ้านพื้นที่ตนเอง

3.3) ความพร้อมของชุมชน โดยแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ชุมชนหมู่บ้าน ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐ ถึงแม้จะมีเวลากระชั้นชิด เร่งรัด แต่ก็สามารถดำเนินโครงการดังกล่าวสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อรองรับงบประมาณของรัฐ ประกอบกับประชาชนในพื้นที่มีความพร้อมในการรวมกลุ่ม ด้วยความสมัครใจมีการแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในนโยบายหรือโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ของตนเอง

ความสำเร็จในการบริหารโครงการเพื่อยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามนโยบายประชารัฐ มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล โดยมีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษานำเสนอดังนี้

ประเด็นที่ 1. เนื่องจากผู้นำหมู่บ้านเปิดโอกาสให้ประชาชนในกลุ่มแสดงความคิดเห็น รวมทั้งให้ทุกคนร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมโครงการด้วยตนเอง ผู้นำเป็นเพียงผู้ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะเท่านั้น จึงส่งผลให้โครงการประสิทธิผลการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามแนวทางประชารัฐประสบผลสำเร็จ โดยสอดคล้องแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยผู้นำต้องกระตุ้นให้เกิดพลังทางความคิด จนทำให้ผู้อื่นผูกพันและเต็มใจทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีความคิดสร้างสรรค์ในการเสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้นำจะไม่ใช้อำนาจในการเข้าไปตัดสินใจ แต่จะเป็นผู้มีความคิดในเชิงกลยุทธ์คือ ชี้นำในข้อดีข้อเสียและประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิรินันท์ ทิพย์เจริญ (2555) ธรรมชาติกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

ประเด็นที่ 2. การได้เข้ามาส่วนร่วมในการรับทราบนโยบาย ประกอบกับนโยบายของรัฐดังกล่าวมีความชัดเจน ดังนั้น เมื่อมีโครงการกิจกรรม ของรัฐ ประชาชนจึงให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมในการประชุม ทั้งนี้เพื่อให้ประโยชน์เกิดขึ้นต่อพื้นที่ของตนเองมากที่สุด และการที่มีตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการงบประมาณ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนให้ความสำคัญต่อการเข้าไปมีส่วนร่วม โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร ศึกษาวิจัยเรื่องทุนทางสังคม (social capital) : การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจ : กรณีศึกษา อำเภอเมือง และ อำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ประเด็นที่ 3. ความพร้อมด้านพื้นที่เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีการประชุมตกลงเรื่องสถานที่ที่จะใช้จัดโครงการ เพื่อให้มีความเหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อประชาชนในชุมชน ตลอดจนมีความเข้าใจต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของรัฐ มีการประชุมเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนทุกเดือน และเมื่อรัฐมีงบประมาณแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ชุมชน ถึงแม้จะมีเงื่อนไขแต่ชุมชนหรือหมู่บ้านก็สามารถแก้ไขปัญหาได้ อีกทั้งจะเห็นได้ว่าการประชุมประชาคมตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเรียกเพื่อ

ดำเนินโครงการของรัฐดังกล่าว พบว่าส่วนใหญ่มีการประชุมเพียงครั้งเดียว จึงคัดเลือกโครงการได้ และการประชุมก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพินท์ ส孚โชคชัย (2550) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรกำหนดโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางประชารัฐอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กรอบแนวทาง “เสนอโดยประชาชน ทำโดยประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วไทย” ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาคประชาชนได้อย่างยั่งยืน
2. ควรกำหนดการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางประชารัฐ เป็นแผนงาน ระยะเวลา หลักเกณฑ์และให้ชัดเจน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมของหมู่บ้านในการบริหารจัดการโครงการ ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ
3. ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนหรือชุมชน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดให้มีเครือข่ายกลุ่มแรงงานฝีมือในพื้นที่
4. ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและเสนอแนวทางการปรับปรุง โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ต่างไปจากการศึกษาในครั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น มีการเพิ่มกลุ่มประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมหลากหลายกว่าเดิม เพื่อให้ทราบข้อมูลรวมทั้งมุมมองต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งการศึกษาในเชิงการวิจัยปริมาณเพิ่ม
2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ โดยจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการเพื่อยกระดับศักยภาพหมู่บ้านตามนโยบายประชารัฐ ในการจัดกลุ่มคำถามเพิ่มเติมที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร.(2551) **ทุนทางสังคม (social capital) : การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจ** กรณีศึกษา อ.เมือง และ อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2553). **โครงการสานพลังประชารัฐ**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.สานพลังประชารัฐ.com/committee/>.
- พัชรินทร์ วรดิถี. (2559). **สานพลังประชารัฐ: การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ**. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ศิรินนท์ ทิพย์เจริญ (2555) ธรรมชาติกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. **วารสารสหวิทยาการวิจัย**. 1 (2), 97-103.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). **นโยบายและแนวทางการดำเนินงานสานพลังประชารัฐเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในระดับพื้นที่**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 24 กันยายน 2560, จาก <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/government-th1/item/102750-102750>
- สำนักงานประสานงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ. (2559). **คู่มือประชารัฐรักสามัคคี ฉบับที่ 2**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2560, จาก http://www.prsthailand.com/wp-content/uploads/2016/07/Manual_V2.pdf
- เสาวลักษณ์ สุขวิรัช (2549). ทางสองแพร่งของจริยธรรมการบริหาร (The Dilemma of Administrative Zeitgeists). **เอกสารการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 7** : 643-662.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. (2550). **การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- Burns, J. M. (1978). **Leadership**. New York: Harper and Row
- Northouse, P. G. (2004). **Leadership: Theory and practice**. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yukl, Gary A. (1994). **Leadership in Organization**. New Jersey: Prentice - Hall.